

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 28 (1172) 1979 m. liepos mėn. 21 d.

Melbourne

XXIV M E T A I

lietuviai pasaulyje

— Amerikos Lietuvių Bendruomenės įsteigtas komitetas lietuvių politiniam kaliniam ginti, pasivadinęs "Koalicija išlaisvinti Petkų ir Gajauską", pasiuntė laišką JAV prezidento patarėjui saugumo klausimais Brzezinskiui, pranešdamas Viktoro Petkaus ir Balio Gajausko skaudų likimą. Brzezinski savo atsakyme Lietuvių komitetui pažymėjo, kad nė vienas politinis kalinys nėra Amerikos vyriausybės pamirštas ir deda pastangas jiems pagelbėti.

— Jūratė Kazickaitė, kelerius metus dirbusi Amerikos Associated Press žinyboje, nuo gegužės mėnesio vidurio pakviesta "The Washington Star" redakcijon. Kitame sostinės laikraštyje "The Washington Post" redakcijoje dirba Jūratė Končiūtė.

— "Europos Lietuvis" pranešimu, Londone Lietuvių Namuose lankėsi svečiai kunigai - Landas Budreckas, Voldemaras Cukuras, Jonas Pakalniškis, Vytautas Piktur na, Benvenutas Ramanauskas OFM, Vacys Širka, grįždami iš Lietuvos į savo vietoves JAV-ėse. Trys iš jų buvo pakviesti Lietuvoje gyvenančių kurso draugų prisidėti prie 40-ties metų kunigystės šventimų jubiliejaus, kuris buvo atšvęstas Kauno Bazilikoje. Londone buvo sustojęs ir Melbourne lietuvis A. V. Aniulis, grįždamas iš Lietuvos ir apkeliavęs Vokietiją, Italiją, Graikiją, Turkiją, Švediją, Suomiją.

— Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos suvažiavime išrinkta Lietuvių Namų Londone direktorija: Zigmas Juras - pirmininkas ir teisiniai reikalai, Stepas Nenortas - vicepirm. ir atskaitomybė, Klemas Tamošiūnas - Lietuvių Soddyba ir projektai, Balys Butrimas - socialiniai reikalai, Rimantas Šova ir Aleksandras Vilčinskis - nariai. Lietuvių Namų bendrovės sekretorium ir toliau liko Albinas Pranckūnas.

— Vyskupo Juozapo Matulaičio Labuko mirtis atkreipė užsienio spaudos dėmesį į sunkią Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtį. Tarp kitų didžiųjų Vakarų laikraščių, informaciją apie vyskupo Labuko mirtį paskelbė įtakingasis Paryžiaus dienraštis "Le Monde", trijų skilčių straipsnyje apžvelgia dabartines Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir tikinčiųjų problemas, primindamas du ištremtuosius Lietuvos vyskopus - Julijoną Steponavičių ir Vincentą Šladkevičių ir pakartoja, kad Vilniaus Vyskupas Julijonas Steponavičius esąs paskirtas kardiniu "in pectore".

— "Chicago Sun - Times" atspausdino savo korespondento Izraelyje kelionės į Lietuvą išpuodžius, rašo, jog Lietuvoje yra smarkiai jaučiama vakarietiška dvasia, lietuviai savo gyvenimo standartu ir stiliumi ryškiai skiriasi nuo rusų, pabrėžia, kad Lietuvos prijungimas prie Sovietų Sąjungos įvyko nacių ir sovietų pasirašyta sutartimi 1939 metais.

Sovietai skaitosi tiksliai su jėga

Patys ginkluojasi, nori, kad kiti nusiginkluotų

Jeigu tikėtum užsieniui skirta komunistų propaganda, susidarytum išpūdį, kad Sovietų Sąjunga yra "taikingiausias" kraštas. Niekur nėra tiek daug "taikos komitetų", kaip Sovietuose. Bet jie iš tiesų yra "opiomas užsieniui". Ypatingai daug šaukiama už branduolinių ginklų uždraudimą.

Tačiau visa tai yra tiksliai teorija, prieštaraujanti gyvenimo tikrovei. Sovietų Sąjunga niekada, įskaitant ir pirmuosius pokario metus, nebuvo sustabdžiusi savo apsiginklavimo ir nesiruošia tai daryti.

Užsieniui skirtuose leidiniuose Sovietai vaizduojami su taikos balandžiu rankoje, bet kai kurie vidaus leidiniai yra realistiškesni ir pateikia bent dalinės tikrovės vaizdą. Taip žurnale "Mokslas ir technika" atsargos generolas majoras inžinierius ir technikos mokslų kandidatas Pavel Plotnikovas prisipažįsta, kad "Sovietų Sąjungoje yra sukurta galinga ekonominė bazė, specialios apsaugos pramonės šakos, kurios aprūpina armiją ir karo laivyną moderniais ginklais ir karo technika. Armijos žinioje yra raketos ir atominės bombos. Yra sukurta naujo tipo ginkluotos pajėgos - strateginės reikšmės raketų daliniai. Jie aprūpinti naujausiomis raketų sistemomis, kurios gali siųsti atominius šovinius į bet kurį mūsų planetos tašką... Sovietų oro laivyno pagrindą sudaro viršgarsiniai atominių šovinių lėktuvai, kurie nepalietę priešų priešorinės apsaugos zonos, gali duoti smūgį kiekvienam taikinui, lėkdamį 3000 kilometrų per valandą greičiu, skrisdami 30 km aukštyje".

Ypatingai esąs sustiprintas Sovietų karinis jūros laivynas. Laivų tarpe vis daugiau atsiranda branduoline energija varomų laivų. Ypač galingi esą laivai minininkai. Sovietų torpedos esančios apginkluotos atominiiais užtaisais. Šia proga generolas P. Plotnikovas pažymi, kad "mūsų laivynas gali suduoti smarkius smūgius ne vien tik jūros taikiniais, bet ir padėti sutriuškinti priešų sausumos kariuomenę. Oro apsaugos kariuomenės daliniai yra ginkluoti zenitinėmis raketomis, lėktuvnešiais ir atomine technika. Priešorinės apsaugos žinioje yra už garsą grei-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

tesni naikintuvai su stipria ugnies pajėga ir dideliu veiklos spinduliu. Šie lėktuvai gali veikti prie visokių oro sąlygų ir sunaikinti taikinius iš bet kokio aukščio. Branduolinės energijos panaudojimas privedė prie atominės energijos panaudojimo povandeniniuose laivuose ir kituose kariniuose įrengimuose". Tiek ištraukų iš gen. Plotnikovo rašinio.

Po II pasaulinio karo buvo daugybė įvairių nusiginklavimo konferencijų, tačiau nė vienai jų nepasisekė suvaržyti apsiginklavimą. Visiems aišku, kad, leisdama įvairiausius "taikos" šūkius, labiausiai ginkluojasi Sovietų Sąjunga.

JAV-bių, D. Britanijos ir Vakarų Vokietijos kariniai stebėtojai teigia, kad pastaruoju metu Sovietų karinės pajėgos yra prašokusios vakariečių pajėgas. Vien tiksliai Baltijos jūroje Varšuvos pakto karinės pajėgos esančios keturis kartus didesnės už NATO pajėgas. Taigi mūsų Baltijos jūra pilna rusų karinių laivų ir kitų įrengimų.

Vakarinių vokiečių spaudos agentūra skelbia, iš patikimų šaltinių gavusi žinių apie dabartines Sovietų jūros pajėgas. Maskvos laivynas turįs dabar 449 povandeninius laivus, 939 karo laivus, 386 minininkus, 200 invazijos laivų ir 1381 invazijos lėktuvą. Kiek žinoma, šiuo metu rusai dabar turi tris kartus daugiau povandeninių laivų kaip JAV-bės. Rusų karo laivų statyklose dabar statoma mažiausia 12 naujų povandeninių laivų, keli kreiseriai naikintojai.

Vakarai yra dabar susirūpinę Maskvos laikysena Baltijos jūroje, kurią rusai yra paskelbę "taikos jūra". Paskutinėmis žiniomis Baltijos jūroje Sovietai laiką 522 karo laivus, 44 helikopterus. Jų tarpe

(Nukelta į 2 puslapį)

L. Vasaris

PRISIKEIKIME!

Kai nuodėmė į pačią širdį smelkias
Ir sąžinę skandina į gelmes,
Išbrisk tu iš klampynių ir iš pelkių,
Supurvintą drabužį nusimesk!

Tikėjimas, Viltis ir Meilė spindi
Nuo žemės pakraščiu ligi Dangaus.
Pažvelk į Kraują — Atpirkimo indą —
Į didžią Auką Dievo ir Žmogaus.

Tai jis gyvenimą nuo amžių lemia,
Globoja, veda mus šviesos keliais.
Atsiųs Jis baltus angelus į žemę
Ir purvą nuo širdies nuplaus — atleis.

Jei tyrą atgailą kaip auką kuklią
Tu ant altoriaus dėsi iš širdies,
Jis į tavę pažvelgs, įvyks stebuklas,
Ledai, užslėgę širdį, sutrupės...

Ir tapai tu skaistus, tartum žiedelis,
Tavim gėrėsis Žemė ir Dangus, —
Tik tai iš nuodėmių, iš purvo kelias,
Iš pasmerkimo prapulties žmogus!

Vilnius, 1977. II. 22

Iš Lietuvos pagrindinėje leidžiamo Alma Mater

Lietuvių Dienos

Los Angeles lietuvių Šv. Kazimiero parapijai, beveik nuo pat įsikūrimo 1947 metais, iki šiol vadovauja prel. J. Kučingis. Šiuo kartu norime paminėti tik vieną iš šios parapijos veiklos momentų, tai kasmet klebono organizuojamas Lietuvių dienas. Šiemet jos buvo jau 26-tąjį kartą. Tai tautinė losangeliečių lietuvių šventė. Įvadas į ją, kaip paprastai būna, tai bažnyčioje atliekamos iškilmingos pamaldos. Šiemet jas atlaikė ir pamokslą pasakė kun. Leonardas Andriekus, giedojo klevelandiečių ansamblis "Nerija", vietos solistai ir Br. Budriūno vad. parapijos choras. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

Didelė atrakcija buvo mūsų kruopštaus, nenuilstamo kultūrinio Broniaus Kviklio paroda Vilniaus universiteto 400-metinei sukakčiai paminėti. Šis kultūrininkas su dideliu atsidėjimu yra sukaupęs didžiulius kiekius įvairiausios lietuvių kultūrą vaizduojančios medžiagos. Jo turimų gausių rinkinių tarpe yra didelis kiekis eksponatų, susijusių su Vilniumi, jo praeitimi ir jame esančia iškiliausia, Lietuvai pasididžiavimą tekiančia institucija - Vilniaus universitetu. Šiuose jubiliejinuose metuose kaip tik ir yra geriausia proga tą rinkinį parodyti viešumai. Padaręs tai keliose vietovėse, šio rinkinio sudarytojas Br. Kviklys atvežė jį į Los Angeles, kur birželio 16 ir 17

buvo suruošta Lietuvių diena. Parodai sutvarkyti jam talkininkavo vietos akademikai skautai, įskaitant ir jo dukrą su žentu Kulikauskus. Parapijos salėje per dvi eiles išstatyti stalai buvo nukloti senomis, retomis, o taip pat ir naujesnėmis knygomis bei įvairiais leidiniais, vienas stalas - bronzinėmis graviūromis. Abiem pasieniais buvo išstatyta eilės pakabinimo lentų, ant kurių iškabinti paveikslai, plakatai, dokumentiniai raštai iš senesniųjų ir vėlyvesniųjų Vilniaus miesto ir universiteto laikų. Paroda per abi dienas buvo gausiai lankoma, atskiri eksponatai studijuojami. Ši paroda iškelia Vilniaus universiteto reikšmę ir teikia lietuviui pasididžiavimą.

RENGIAMA KNYGA APIE MYKOLAITĮ PUTINĄ

Jau dvylika metų nuo V. Mykolaičio Putino mirties. Per šį laikotarpį lietuviškoje spaudoje gausiai buvo paskelbta apie velionį įdomios literatūrinės medžiagos bei gerų straipsnių. Visa tai dabar yra renkama ir komplektuojama į vieną knygą. Jeigu autoriai ar autorių artimieji (tuo atveju, jei pats autorius jau būtų miręs) rastų reikalingą ką nors straipsniuose pakeisti, pataisyti ar papildyti, yra prašomi iki šių metų pabaigos atsiliepti knygos parengėjams žemiau nurodytu adresu. Straipsniai apie Putiną, tilpę atskiruose didesniuose

PENKERI METAI UŽ... KNYGAS

Grupės rusų disidentų įkurtos laisvos profesinės sąjungos narys Vladimir Skvirsky Maskvos teismo buvo nuteistas penkeriems metams ištremimo tariai dėl to, kad valstybinei bibliotekai nesugrąžinęs keletos paskolintų knygų. Tai naujas akivaizdus pavyzdys, rašo užsienio spauda, kaip sovietų valdžia, sužlugus politiniam procesui, dabar siekia sufabrikuotais kaltinimais susidoroti su jai nepatinkančiais asmenimis. Skvirsky yra 48-rių metų geologas, įsijungęs į disidentinį darbo žmonių teisių gynbos sąjūdį. Beveik visi šio sąjūdžio vadovaujantys asmenys dabar yra suimti arba internuoti psichiatrinėse ligoninėse.

leidiniuose, pvz. Dr. J. Griniaus "Veidai ir problemos lietuvių literatūroje", M. Vaitkaus atsiminimuose, P. Orintaitės "Liepalotų medynuose", St. Santvaro "Ketvirtojo Pradalgė", į numatytos išleisti knygos apimtį neįeina. Leidiniai, talpinantys medžiagą apie Putiną bus suminėti rengiamoj knygoje. Taip pat maloniai prašomi tie straipsnius yra pasirašę sutrumpintomis pavardėmis ar kriptonimais, pakeisti, jei tai yra galima, į pilną parąšą. Rašyti: M. Slavėnienė, 25 Maranoa St. Auburn NSW 2144.

karinio laivyno bazė esanti Pilavoje, kuri dabar vadinama Baltisku. Baltijos jūros flotilijai pavesta saugoti ir dalį Šiaurės jūros, o taip pat Lamančo kanalas. Kitą šios jūros dalį ir Atlanto vandenyną saugo laivynas, laikomas Kolos pusiasalyje ir Murmanske.

Prieš vakariečius jų karinių bei ekonominių pajėgų susilpninimo kryptimi Maskva ypač smarkiai veikia. Jos agentai visomis išgalėmis stengiasi didinti ir gilinti energijos krizę. Pastaruoju metu Sovietai deda ypatingas pastangas sunaikinti vakariečių branduolinės energijos šaltinius. Šiam reikalui jie visuose Vakarų kraštuose kelia demonstracijas, neramumus. Kadangi tokie įvykiai sukeliami vieną dieną bent keliose valstybėse, galima aiškiai suvokti, kas juos kursto ir režisuoja. Tuo tarpu Sovietų branduolinės jėgainės yra nepalyginamai daugiau pavojingos. Tačiau neteko girdėti, kad kas dėl jų skleidžiamo radioaktyvumo protestuotų.

Išvada. Jei Vakarų kraštai nori laisvai gyventi, turi visomis išgalėmis susijungti ir stiprinti savo apsiginklavimą. Rusai supranta tikrai vieną — kumščio kalbą.

Reikia pagirti Amerikos karinius vadus, kurie yra pakankamai apdairūs ir gerai mato, kur slypi pavojus. Tačiau reikia apgailėti, kad šio krašto politikai sudarinėja tokias Amerikai nenaudingas sutartis, kaip SALT II. Todėl visų geros valios ir laisvę mylinčių Amerikos piliečių pareiga yra įtaigoti savo senatorius, kad jie neratifikuočiau šiam kraštui žalingos sutarties, kuri galėtų atidaryti vartus į pražūtį.

● **Australijos** didieji dienraščiai per visą puslapį atspausdino ministerio pirmininko Mr. Fraser atsisaukimą dėl streikų ir jis klausia, kodėl Australijos žmonės turi kentėti dėl kai kurių unijų vadovų, tikinčių, kad jėga yra teisė. Yra susitaikymo ir arbitracijos sistema, kuriai turi būti leista veikti. Vyriausybė jau kai ką padarė apsaugoti žmonių teises.

● **Melbournas.** Trys didelės Japonijos firmos numato Latrobe Valley įrengti už \$ 30 milijonų didelių atsargų rudųjų anglių tirpyklas. Firmos projektui jau išleido \$ 5 milijonus, bet nori ir Federalinės valdžios prisidėjimo finansais. Perdibtos anglys bus naudojamos plieno gamyklos krosnimis.

● **Adelaidėje** Darbiečių partijos konferencijoje Federalinis opozicijos lyderis Mr. Hayden balsų dauguma kapituliavo prieš partijos kairiąją sparną dėl Australijos ekonomijos.

● **Viktorijoje** įvedamas benzino racionavimas nuo rugpjūčio mėnesio. Benzino kuponai bus galima gauti iš pašto įstaigų su vairavimo leidimu. Kas savaitei sunaudodavo apie 44 litrus (10 galionų) gaus tik 29 litrus (arba 6½ galiono). Benziną taupomas, jo nebegaunant iš Irano. Kuponai jau spausdinami Carltone. Apie tai plačiau rašo Melbourne universiteto studentų laikraštis "Farrago" liepos 13 d. laidoje.

● **Roma.** Italijos laikraščiai rašo, kad suimtųjų Raudonosios Brigados teroristų sąrašas rastas sekančiais taikiny: nušauti Vatikano Banko prezidentą vyskupą Paulių Marcinkų, kuris yra kartu ir Popiežiaus asmens sargybinis. Jis lydėjo Paulių VI visose kelionėse ir Joną Paulių II jo kelionėse į Meksiką ir Lenkiją.

● **Ankara.** Turkijos sostinėje 4 palestiniečiai teroristai užgrobė Egipto ambasadą su 20 įkaitų, nušovė du turkų sargybinius ir 1 įkaitą, bet vėliau pasidavė ir paleido įkaitus. Egipto valdžia kaltina Siriją už ambasadą aktą. Teroristai jau turkų teisiami ir už žmonių nušovimą jiems gresia mirtis.

● **Ženevoje** Tarptautinis Raudonasis Kryžius vėl kreipėsi į pasaulio valstybes imtis skubios pagalbos Vietnamo pabėgėliams ir juos išleisti į savo kraštus. Vien per gegužės mėnesį pietinės Kinijos jūroje paskendo apie 50.000 pabėgėlių, o apie 60.000 pabėgėlių pasiekė laimingai kitus pietų Azijos pakrančių kraštus.

● **Vašingtonas.** Amerikos prezidentas Carter per televiziją kalbėjo į tautą, skelbdamas taikos meto istorijoje pirmąjį kartą masinę fondų pagalbą padidinti savo krašte alyvos gamybą, sumažinti priklausomybę nuo importuojamos alyvos, kurios begaunant vis mažiau ir brangiau, grąšina dideliu pavojum Amerikos demokratijai ir kelia energijos krizę.

Sovietai skaitosi tikrai su jėga

(Atkelta iš 1 puslapio)

esą 74 povandeniniai laivai, iš kurių 6 apginkluoti branduoliniais ginklais. Jie gali apšaudyti Vakarų Vokietiją, Paryžių ir šiaurinę Skandinaviją. Taip pat patirta, kad Sovietai stato 15.000 tonų povandeninį laivą, kuris savo raketą galės leisti panėręs po vandeniu. Šios raketos būsiančios daugiagalvės ir galėsiančios pasiekti taikinius ligi 10.000 kilometrų.

Šiaurės jūroje Maskva laiko 189 povandeninius laivus. Karo atveju jūros flotilija su savo rezerviniais daliniais galėsianti nutraukti susisiekimą tarp Vakarų Europos ir Amerikos.

Nėra paslaptis, kad ir Sovietų povandeniniai laivai turi suradę naują kelią į Atlantą, kad galėtų apeiti NATO įruoštas kliūtis

prie Islandijos. NATO stebėtojų žiniomis Sovietų povandeniniai laivai plaukia po poliariniu ledu ir prie Grenlandijos pasiekia Kanados salas. Rusai išdidžiai skelbia: "Sovietų Sąjungos karo laivyno vėliavos plevėsuoja dabar visuose vandenynuose".

Tačiau Maskva turi ir nemažą sunkumą, paruošdama tinkamas komandas bei įgulas. Daugelis jų karinių laivų yra pasenę. Nežiūrint to, rusai visomis išgalėmis ginkluojasi, kaip įmanydami.

Suomių, švedų agentūros tvirtina, kad rusai prie Dauguvos žiočių statą Daugavgrivos uostą, skirtą kariniam laivynui. Vakarų ekspertai mano, kad naujasis uostas būsiąs viena svarbiausių rusų karinių bazių Baltijos jūroje. Dabar Baltijos laivyno štabas yra Karaliaučiaus srityje. Labai svarbi rusų

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams 15 dol. Kituose kraštuose 18 dol. Atskiras numeris - 30 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

BAŽNYČIA MELDŽIASI UŽ PERSEKIOJAMUS BROLIUS

Naujųjų kardinolų paskyrimas šiomis dienomis sudarė progą bendroje tautų maldoje prisiminti persekiojamus tikėjimo Brolius ir Seses. Įteikiant naujiesiems kardinolų kolegijos nariams kardinoliškas insignijas, visuotinėje tikinčiųjų maldoje buvo įjungta tokia invocacija: "Melskimės už visus tuos, kurie kenčia dėl savo krikščioniškojo tikėjimo. Niekuomet jie tenepraranda vilties, kad Dievo pagalba yra su jais. Tebūnie jie drąsūs žmogaus Atpirkėjo Jėzaus Kristaus liudytojai".

Tą pačią dieną Vatikano Valsybės sekretorius - naujai paskirtas kardinolas Augustinas Casaroli, kreipdamasis į Popiežių visų naujų kardinolų vardu, iškilmingo kardinolų insignijų įteikimo proga, prisiminė tą tik vienam šventajam Tėvui težinomą kardinolą, kurio vardas dėl ypatingų aplinkybių šiuo metu dar nėra skelbiamas.

— Negalime užmiršti, - kalbėjo kardinolas Casaroli, to, kuris yra pasilikęs Jūsų Šventenybės širdyje "in pectore", kaip paslaptis. Galime įsivaizduoti, kad kardinolo "in pectore" asmenyje ypač reikšmingu būdu atsispindi garbingas ir drauge skausmingas dabartinės Bažnyčios veidas.

Tą garbingą ir drauge skausmingą Bažnyčios veidą turėjo prieš akis ir Jonas Paulius II, aukodamas koncelebracines šv. Mišias drauge su naujaisiais kardinolais. Savo žodyje šv. Mišių metu Popiežius priminė, kad Bažnyčia pasaulyje pratęsia paties Jėzaus Kristaus misiją, kurią yra nusakęs pranašas Izaijas: "Aš esu siųstas nešti gerą naujieną vargdieniams; skelbti belaisviams išvadavimo, akliesiems - regėjimo; esu siųstas vaduoti prislėgtųjų, guosti nuliūdusiųjų, raudančius pakelti nuo pelenų ir apvainikuoti jų galvas".

Bažnyčia yra visur, - kalbėjo šv. Tėvas, - kur du ar trys susirenka Jėzaus Kristaus vardan. Reikia, kad ši Bažnyčia kuo plačiausiai skleistųsi ir stiprėtų. Ši Bažnyčia yra visur, net ten, kur pagal žmonių įstatymus jos neturėtų ir negalėtų būti, kur ji yra pasmerkta mirčiai... Bet užtenka dviejų - trijų, ir Bažnyčia vėl atgyja ir veikia nenugalima dvasine jėga.

Kita proga Popiežius vėl pažymėjo: "Tarp penkiolikos naujųjų kardinolų vieno vardas nėra paskelbtas, jis yra pasilikęs šv. Tėvo širdyje su viltimi, kad vieną dieną Dieviškoji Apvaizda leis, sudarys sąlygas ir jį viešai paskelbti." To paskelbimo ypač mes lietuviai labiausiai ir laukiame, nes pasaulinės spaudos sutartinu feigimu, "in pectore" kardinolas yra Vilniaus ištremtasis vyskupas Julijonas Steponavičius!

PD

Pavergtųjų Tautų Savaitė iškilmingai pradėta Melbourne

Sveikino Arkivyskupas, parlamentarai - Federalinės ir Viktorijos valdžios vardu

PRIĖMIMAS MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

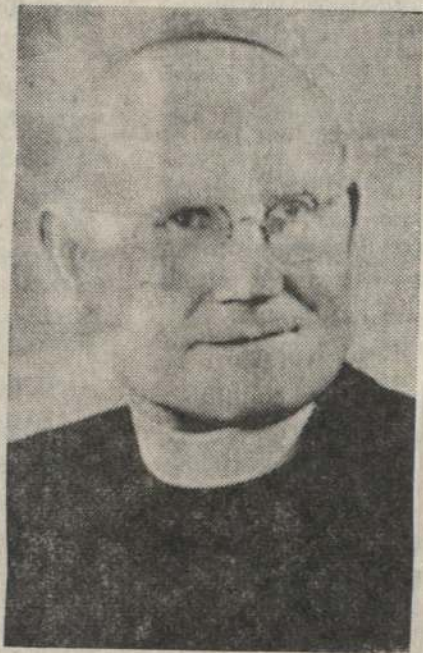
Pavergtųjų Tautų Viktorijos Taryba, pirmininkaujant energingajam Albinui Pociui, šių metų Pavergtųjų Tautų Savaitę pirmą kartą pradėjo taip iškiliai Melbourne Lietuvių Namų Jubiliejinėje salėje liepos 14 d. vakare, dalyvaujant per porą šimtų žmonių. Užkandžius paruošė ir svečius aptaravo Lietuvių Moterų Soc. Globos Draugija, o vyrai - atgaiva. Tai buvo reta proga užmegsti tiek daug naujų pažinčių, pasikalbėti rūpimais savo tėvynių laisvinimo reikais.

PT Tarybos pirm. Alb. Pocius tarė įžanginę prakalbą, pristatydamas garbės svečius ir pasakydamas aiškiai ko mes norime: Sovietų Sąjungos dekolonizavimo ir pavergtosioms tautoms laisvės ir nepriklausomybės. PT Savaitę Australijoje atidaryti pakvietė PT Federalinį prezidentą Mr. S. Rozycki, kuris paprašęs visų pakelti tostą už Karalienę, tarė trumpą žodį, susikaupimo minute pagerbti žuvusieji ir pavergtieji, ir atidarė Australijoje PT Savaitę.

Melbourne katalikų arkivyskupas Dr. Sir Francis Little, KBE., tarė giliai išgyventą žodį, kai į pavergtųjų tautų tarpą ateis ir Taiwanas. Jis šiomis dienomis kalbėjosi su Taiwanu 8 vyskupais, kurie jam sakė, kaip Vakarai ruošiasi Taiwaną atiduoti komunistinei Kinijai su 23 milijonais gyventojų. Žmogus yra laisvas savo širdyje ir tą laisvę turim spinduliuoti iš mūsų širdžių su atsakomybe ir pareigomis. Arkivyskupas linkėjo neapleisti kovos lauko.

Federalinei vyriausybei ir ministeriui pirmininkui Mr. Fraser atstovavęs federalinis parlamentaras Peter Falconer savo žodyje iškėlė komunizmo pavojų. Viktorijos valdžios ir premjero Mr. Hamer vardu žodį tarė parlam. ponis Janette Patrick. Ji atstovavo ir Viktorijos Imigracijos bei Etninių reikalų ministeriui Mr. Wood.

Šalia išvardintų kalbėtojų, žymiųjų svečių tarpe buvo Rev. J. J.

Čikagoje miręs žinomas jėzuitas kun. Juozas Venckus, su laukęs 82 metų amžiaus.

Murphy - Katalikų Imigracijos direktorius, Rev. E. V. Gordon - Australijos Liuteronų Bažnyčios prezidentas, Rev. A. Kulakowski - Ortodoksų Bažnyčios atstovas, senatorius J. J. Webster - atstovaujantis NCP - Tautinei partijai, Mr. Mrs. Vernon Vilcox, Q.C., Mr. Mrs. M. Ryan - atstovaujantis Tautinei Civic Tarybai, Mr. Mrs. E. Tracey - Australijos Dienos Tarybai, Mr. Mrs. M. Fox - Australijos Etninei Tarybai, Mr. Mrs. J. Gully - Laisvosios Kinijos Sąjungai, Mr. Mrs. H. Friedman ir Mr. Mrs. Temby - Viktorijos Liberalų partijos Patariamajai Etninei Tarybai, Dr. J. F. Akeleyd - Federal. parlamentaras, Mr. Mrs. Ennis - Miesto Tarybai, Mr. M. Ots - Viktorijos Baltų Tarybos pirm., Mr. Mrs. V. Rollavs - Latvių Bendruomenės federalinis pirmininkas, Mr. Mrs. C. Lancucki - Lenkų Federacijos federal. pirm., Mr. Mrs. S. Lysenko - Viktorijos Ukrainiečių Bendruomenės pirm., Dr. ir Mrs. A. Elek - Viktorijos Vengrų Bendruomenės pirm., Mr. J. Viela - Čekoslovakų Bendruomenės pirm., Mrs. M. Hrudka - Viktorijos Katalikų Moterų komiteto pirm., Estų bendruomenei atstovavo Mr. Maindre, Bulgarų - Mr. Wasselinoff, Slovakijos - Teresa Kral. Vokiečių "Die Neue Welt" redakcijai - Mrs. H. E. Nolte ir "The Age" dienraščio žymusis kolumnistas Mr. Michael Barnard.

Toks priėmimas yra didelės reikšmės, nes su žymiaisiais žmonėmis užmezgamos pažintys, susidraugaujama, iškeliama tautos reikalai, taip kuriama viešoji opinija. PT Taryba lietuviams čia buvo skyrusi 20 vietų, bet tik 10 teuzsirašė. Įėjimas buvo po \$ 8, nes reikėjo padengti garbės svečių išlaidas, net pati PT Taryba susimokėjo, neišskiriant nei paties pirmininko.

JAUNIMO KONCERTAS

Pavergtųjų Tautų Savaitės proga Melbourne suruoštas Jaunimo koncertas Estų Bendruomenės Namuose liepos 15 d. Tai puiki salė, didelė scena, o žmonių prisirinko apie porą šimtų. Koncertą pradėjo įžangine kalba Dr. A. Elek ir apgailestavo, kad tik pora šimtų iš Pavergtųjų Tautų bendruomenių ir Australijos visuomenės atstovų tesusirinko. Programą atliko išimtinai vien jaunimas. Tai buvo reto žavesio tikras talentų koncertas, anot programos pristatinėtojo R. Ruttkai, profesionalaus lygio.

Koncertas buvo padalintas į dvi dalis su trumpa pertrauka. Pirmaisiai pasirodė estų jaunimas, atlikęs tris tautinius šokius su akordeono palyda. Lenkų jaunimo grupė: trys mergaitės ir vienas berniukas, elektriniais vargonais, akordeonu, gitara ir styginiu instrumentu, abejose koncerto dalyse atliko puikių muzikos žaismingų kūrinų ir dainų. Mūsų Gintaro tautinių šokių grupė, vad. Pamelos ir Jono Sadauskų, pašoko Mikitiene - vienos mergaitės, o kartu - Au-

dėjėlę ir Malūną. Latvaitė pianistė iš Geelongo paskambino abiem išėjimais Mozarto sonatą, Kalninš baladę. Ukrainiečių skautų oktetas: 7 merginos ir baritonas jaunuolis, padainavo Juodos akys ir Vakaras Karpatų kalnuose. Vengrų Karo Veteranų sąjungos jaunimo grupė pašoko Kaloscai maršą ir keletą kitų, gyvų vengrų tautinių šokių. Jų merginų spalvingi tautiniai rūbai, dominuojant raudonai spalvai. Akordeonu solo grojo vengras jaunuolis, sužavėjęs savo technika. Koncertą baigė "Klumpakojo" grupė, vadovaujama mokytojos Anelės Morkūnienės, akordeonu grojant Dr. Nijolei Zdanienei. Mergaičių grupė pašoko Kepurinę ir Sadutę, visi kartu Malūną ir Aštuonytį. Savo figūrų įvairumu, žaismingumu, tautinių rūbų puošnumu ir gyvumu, tai ir buvo viso koncerto apvainikavimas.

Skirstėmės giliai išgyvenę jaunimo meilę savo tautinei kultūrai, jos gabiu pristatymu, tik širdyje pradėjo rusenti neišsakomas nerimas: o kur kiti? Kodėl iš pavergtųjų tautų Melbourne tik pora šimtų tesusirinko pasidžiaugti jaunimo nuostabiais sugebėjimais. Nejaugi daugumas susirgo ir neįstengė atvykti?

PD

Į PASITARIMĄ!

Melbourne visų veikiančių katalikiškų organizacijų valdybų ir suinteresuotų narių susirinkimas šaukiamas Parapijos Namuose, Kensingtone, liepos 23 d., pirmadienio vakare 7 val. Bus aptariamas Federacijos XIV Suvažiavimas Sydnejuje, katalikiška veikla bei Tėviškės Aidų reikalai. Visi prašomi susirinkime dalyvauti.

Teresė Bikulčienė, savo brangaus vyro a.a. Alfonso Bikulčiaus 8-rių mirties metinių atminimui, Federacijai paaukojo \$ 100. Ačiū p. Bikulčienei.

ALK Federacijos Valdyba

V. VOKIETIJA NUTRAUKĖ PARAMĄ VIETNAMUI

ABC radijo pranešė, kad V. Vokietija nutraukė paramą Vietnamui. Tai paskelbė V. Vokietijos kancleris ir užsienio reikalų ministras Hanz Dietrich Genschner spaudos konferencijoje. Komunistinis Vietnamas šiais metais nebegaus 100 milijonų dolerių paramos. Tuos pinigus Vokietija panaudos pabėgėlių šalpai. Ministras pareiškė, kad Hanojus yra kaltas, kad tiek daug yra Vietnamo pabėgėlių.

"Alma Mater,, 1979 - Jubiliejiniai metai - Vilnius

TSRS Mokslų Akademijos Prezidentui - akademikui Aleksandrovui A. P.

Giliai gerbiamas A. Petrovičiaus!

1979 m. rudenį Vilniaus Darbo raudonosios vėliavos ordino V. Kap suko universitetas, vienas iš seniausių mūsų šalies universitetų, nutarus TSRS CK švenčia savo 400 metų sukaktį.

Ruošiamasi jubiliejui, pažymint stiprėjančią tautų draugystę, patvirtinant negincijamą socialistinės santvarkos pirmenybę, palyginus su buvusiomis visuomeninėmis formacijomis, kurias universitetui teko pergyventi per savo 4 istorijos amžius. Universitetas stengiasi stiprinti mokslinius ir draugiškus ryšius su šalies universitetais ir moksliniais centrais, o taip pat gauna visokeriopą pagalbą iš jų pusės, sprendžiant principinius mokslo ir specialistų paruošimo klausimus.

Tarybų valdžios metais nemažą pagalbą, ruošiant aukštai kvalifikuotus mokslinius kadrus, sutvarkant universiteto mokslinių įstaigų tinklą ir stiprinant jų mokslinę bazę suteikė TSRS Mokslų akademija. Visa tai universiteto kolektyve pagimdo ištikinimą, jog TSRS MA įstaigų ir Prezidiumo asmenyje Vilniaus universitetas turi didelį draugą ir pagelbininką. Todėl mokslinės visuomenės vardu mes manome, jog dera ir tikslinga iškelti sekantį principinę istorinio plano klausimą.

Kaip žinoma, 1832 m. Nikolajaus I valdymo metu, universitetas buvo uždarytas, o jo turtas išvežtas iš Lietuvos ir išdalintas įvairioms įstaigoms. Be to, ir vėliau, prieš I-jį pasaulinį karą, o taip pat ir jo metu, carinė vyriausybė tęsė Lietuvos kultūrinių vertybių grobstymo politiką. Tarp išvežtojo turto ypatingą vertę turėjo retos senos knygos.

Respublikos ir universiteto visuomenė teikia didelę reikšmę 1918

m. Lenino "Dekretui apie evakuotus ir išvežtus už Lietuvos ribų valstybines, visuomenines ir privačias įstaigas..." pagal kurį visos carizmo pasisavintos vertybės turi būti grąžintos Lietuvai.

Iš tikrųjų dalis senojo Vilniaus universiteto turto buvo grąžinta dvidešimtaisiais metais, dalis - po II pasaulinio karo, betgi dar daug istorinių vertybių iki šiol laikomos įvairiose šalies įstaigose. Taip TSRS Mokslų Akademijos fundamentalinėje bibliotekoje (Leningrade) yra ypač vertingas knygų rinkinys, priklausęs Vilniaus universitetui ir pervežtas į Peterburgo universitetą, universitetą uždarius. Tarp jų yra lietuvių bibliofilų, pagrindinių Vilniaus universiteto fondatorių knygos kaip Sigismundo Augusto, Georgijaus Albiniuso (XVII a.) ir kt. Kultūrinė - istorinė šių knygų reikšmė Lietuvai labai didelė, nes jos liudija apie mokslo, kultūros, skaitymo paplitimą. Visi šie leidiniai turi atitinkamus knygos ženklus, nurodančius jų priklausomybę Vilniaus universitetui. Apie tai plačiai žinoma kaip respublikoje, taip ir užsienyje. Todėl, suprantama, vėl ir vėl iškyla klausimas, kodėl gi iki šio laiko pilnai neįgyvendintas Lenino dekretas.

Mes ištikinę, kad Jūs suprastite padėties rimtumą. Primygtinai prašome Jus peržiūrėti klausimą apie paminėtų knygų rinkinio grąžinimo galimybę Vilniaus universitetui. Toks žingsnis turėtų milžinišką politinę ir propagandinę reikšmę. Jis neabejotinai padarytų teigiamą įtaką draugystės stiprinimui tarp TSRS tautų ir suteiktų pagarbą rusų tarybinei tautai.

Mūsų kreipimasis pagrįstas klausimo svarbumu ir nuoširdžiu noru pabrėžti didelius Lietuvos pasiekimus Tarybų valdžios metais

kultūros ir mokslo srityse.

Su pagarba

Vilniaus universiteto rektorius,
LTSR MA akademikas, socialistinio darbo didvyris

Prof. dr. J. Kubilius

Universiteto partijos komiteto sekretorius, nusipelnęs LTSR mokytojas

Doc. K. Poškus

VVU 400-tųjų metų Jubiliejinio valstybinio komiteto narys, nusipelnęs LTSR kultūros - švietimo darbuotojas

Doc. L. Vladimirovas

VVU mokslinės bibliotekos direktorius, nusipelnęs LTSR kultūros veikėjas

Fil. m. k. J. Tornau

"Alma Mater" Redakcijos pastaba.

Šis Laiškas, mūsų išverstas į lietuvių kalbą, yra teigiamas dalykas. Tie, kurie jį parašė, šiuo atveju verti pagarbos. Tik labai keista, kad po šiuo laišku nėra paties Jubiliejinės komisijos pirmininko, Lietuvos TSR Komunistų partijos Centro Komiteto sekretoriaus L. Šepečio parašo. Nejaugi L. Šepečys, neseniai buvęs kultūros ministru, o dabar, užimdamas tokį aukštą postą partijos viršūnėje ir tapęs universiteto Jubiliejinės komisijos svarbiausia figūra, nesirūpina išplėstomis mūsų kultūros vertybėmis? Nejaugi jam svarbiau neturėti jokios "dėmelės" svetimos valdžios akivaizdoje ir tuo pretekstu aukoti gyvybinius mūsų Alma Mater reikalus? Nejaugi jam jo

trokštama karjera svarbiau už viską?

Bet palikime šį klausimą kol kas nuošaliai. Grįškime prie Laiško TSRS MA prezidentui. Laiške paminėta tik nedidelė rusų pagrobta Lietuvos kultūrinių vertybių dalis. Lietuvos Metrika, neprieinama Lietuvos istorikams ir teisininkams, vertingiausi meno paminklai, šiuo metu neteisėtai laikomi Ermitaže bei kituose Rusijos muziejuose, - toli gražu nepilnas sąrašas tų neįkainuojamų meno bei kitokių vertybių, kurias rusų valdžia grobstė per beveik pusantro šimto metų okupacinį laikotarpį. Ypač dideli masiniai grobstymai vyko po nepavykusių 1831 ir 1863 metų sukilimų, kada sukilėliai buvo žudomi arba tremiami į Sibirą, kada vyko kolonizacija ir rusifikacija. Ką nesunaikino, ko nenusiaubė, tą išvogė, išgrobstė. Įdomu, kuo didžiutusi, sakysim, Ermitažas, jei visos pagrobtos vertybės būtų grąžintos teisėtiems jų savininkams?!

Lietuva, sudariusi Taikos sutartį su Tarybų Rusija, kaip jau pažymėta ir Laiške, kėlė šį klausimą. Taikos sutartyje buvo pažymėta, kad iš Lietuvos išplėsti ir išgabenti į Rusiją kultūriniai istoriniai ir meno vertybės turi būti grąžinta tikrajam savininkui - Lietuvai. Deja, tai buvo tik sutartis, kurias beveik visuomet pasirašo Tarybų Sąjunga, bet apie vykdymą mažiausiai galvoja... Sugrąžinti išvogtas vertybes Tarybų valdžiai buvo pats sunkiausias dalykas. Čia nepadėjo net ir didžiausias Tarybų Rusijos autoritetas Leninas, jo dekretas. Kai reikia atitaisyti skriaudą, didžiajai rusų tautai nieko nereikia ir Leninas! Visokiais išsisukinėjimais, delsimais ir apgaulinėjimais buvo sulaukyta Lietuvos Metrika bei kitos vertybės. Taip

(Nukelta į 5 puslapį)

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" Nr 36, išleista Lietuvoje 1979 m. sausio 6 d.

TIKINČIŲJŲ TEISIŲ GYNIMO KATALIKŲ KOMITETO LIETUVOJE PAREIŠKIMAS

(Tęsinys)

II. Dvasininkijos veiklos charakteristika

1. Kas tvarko religinių bendruomenių ūkį ir finansus, renka aukas.
2. Kaip dvasininkai laikosi įstatymų, charakteringi įstatymų pažeidimai.
3. Ar nesikiša kunigai į šeimų, kolektyvų, mokyklų reikalus, jei tokių atvejų yra aprašyti konkrečius pavyzdžius.
4. Kas apmoko vaikus katekizmo, kaip organizuojama konfirmacija, šiuo klausimu pažeidžiančių įstatymus kulto tarnų pavardės su konkrečiais pavyzdžiais.
5. Kaip plačiai ir kokiose bažnyčiose vaikai patarnauja Mišioms bei bažnytinėms apeigoms /klapčiukų skaičius/.
6. Dvasininkų priemonės aktyvinant religinį gyvenimą /darbas su jaunimu, tėvais, moterimis, inteligentija/, pagrindinės jų darbo su minėtų kategorijų gyventojais kryptis ir tendencijos, kaip tai veikia tikinčiuosius ir kitus apylinkės, gyvenvietės, miesto gyventojus.

7. Kiek iš viso buvo pasakyta ir paklaustyta pamokslų per metus.

Bendras pamokslų turinys ir pobūdis: — ar buvo atvejų, kai pamoksluose iškraipoma tarybinio gyvenimo tikrovė, kai pamokslai panaudojami politiniams ir kitiems tikslams. — pridėti per Kalėdas pasakytų pamokslų turinio atpasakojimą /ant atskiros lapo/.

8. Aprašyti žymesnės religinės šventės — atlaidų, įvykusių apylinkėse, gyvenvietėje, mieste eigą; dalyvių skaičių, dvasininkų pastangas pritraukti į ją kuo daugiau žmonių, tikinčiųjų dalyvavimo šioje šventėje aktyvumas per eilę paskutinių metų - palyginimai.

9. Ar buvo atvejų, kai kunigai religinių švenčių metu organizuoja tikinčiųjų procesijas - eitynes, pažeidžiant religinių susivienijimų nuostatus 50 str.

10. Kunigų gyvenimo sąlygos: turi komunalinius butus, nuosavus gyvenamuosius namus, gyvena parapijos namuose, samdo privačius butus /butai su patogumais ir be jų/, yra telefonas, turi nuosavas mašinas, motociklus asmeniniam naudojimui."

— o —

1978 m. pabaigoje visiems Lietuvos klebonams reikėjo atsakyti į anketą, atsiųstą iš vyskupijų kurių ir vykdomųjų komitetų, klausimus. Anketoje "Forma Nr. 1" buvo net tokie klausimai: ar religinėje bendruomenėje yra "šventų vietų"? Kiek pakrikštyta vaikų mokyklinio amžiaus? Pilnamečių? Kiek leista prie Pirmos Komunijos? Konfirmuota? Kiek buvo Velykinių išpažinčių? Kiek yra neregistruotų kulto tarnų?

Anketų "Forma Nr. 2", atsakant į klausimą, kiek išleista "maldos namų remontui", reikia pripliusuoti prie remonto išlaidų ir visus mokesčius: žemės rentos, už bažnyčią, už draudimą, už elektrą /25 kap. už 1 kw/, už kurą ir kt. komunalines paslaugas. Atrodo, ateistinė valdžia šiuos dirbtinai išpūstus duomenis panaudos propagandai — štai kaip remontuojamos bažnyčios tarybinėje Lietuvoje! O mokesčių - jokių!

Dalis Lietuvos kunigų į šias anketas pradėjo neatsakinėti. Tokiais atvejais dekanai arba Kurijos darbuotojai "persistengia" ir iš savo galvos užpildo šias anketas, kad tik patys įtiktų Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui.

Jau atėjo laikas Kurijoms neužsiiminėti šiuo gėdingu darbu ir daugiau kunigams ne-siuntinėti bedieviškų anketų, o tuo pačiu ne-teikti respublikinei ateistų tarybai ir KGB rūpimos informacijos.

Naujieji kardinolai gavo insignijas

Kardinolas "in pectore" dar nepaskelbtas

Vatikane birželio 30 d. įvyko popiežiaus Jono Pauliaus II-jo pontifikato pirmoji Konsistorija, kurios metu Šventasis Tėvas paskyrė penkioliką naujų kardinolų, keturiolikai jų įteikdamas kardinoliškas insignijas. Penkioliktasis kardinolas yra paskelbtas "in pectore" — jo vardas dėl ypatingų politinių priežasčių nėra paskelbtas, lieka žinomas tik vienam Popiežiui, o pasaulio spauda sutartinai rašo, kad 15-tasis kardinolas yra Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius, sovietų valdžios nuo 1961 m. nutremtas į Žagarę ir apgyvendintas sovietų saugumo KGB būstinėje.

Naujieji kardinolai atstovauja įvairiom tautom trijuose pasaulio žemynuose: Europoje, Azijoje ir Amerikoje. Europos kontinentui atstovauja 10 naujų kardinolų, kurių tarpe 6 yra italai, 2 lenkai, 1 prancūzas ir 1 airis.

Naujieji Europos kardinolai yra Vatikano valstybės prosekretorius arkiv. Agostino Casaroli, buvęs valstybės sekretoriaus pavaduotojas arkiv. Caprio, Venecijos patriarchas Marco Cė, apaštališkasis nuncijus Paryžiuje Righi Lambertini, dviejų paskutinių konklavų sekret. arkiv. Civardi, Torino arkiv. Balestrero. Du nauji lenkų kardinolai yra Franciszek Marcharski, 52 m., kurį Popiežius sausio mėn. paskyrė Krokuvos arkivyskupu ir viso pasaulio vyskupam gerai pažįstamas vysk. Vladislavas Rubin - vyskupų Sinodo generalinis sekretorius. Marselio arkiv. ir Prancūzijos vyskupų konferencijos pirmininkas Roger Etchegaray, 57 m. ir Airijos katalikų Bažnyčios primas arkiv. Thomas O' Fiaich. Azijai atstovauja du kardinolai: vietnamietis Hanojaus arkiv. Trinh Van Can, 58 m. ir Japonijos

vyskupų konferencijos pirm. arkiv. Satowaki, 75 m.

Amerikai atstovauja du nauji kardinolai: Meksikos miesto arkiv. Corripio Ahumada ir Toronto arkivyskupas Kanadoje Gerald Emet Carter, kuris gerai pažįstamas Kanados lietuviams. Jis gerai susipažinęs su Lietuvos problemomis ir parodė didelį palankumą lietuviams ir persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai, pernai pašventinęs Lietuvos Kankinių šventovę Toronte.

Viešojoje Konsistorijoje Popiežius įteikė naujiems kardinolams insignijas ir priėmė naujųjų kardinolų ištikimybės priesaiką. Dalyvavo kvieisti svečiai - arkivyskupai, vyskupai, diplomatinis korpusas prie Apaštalo Sosto, naujųjų kardinolų kilimo kraštų delegacijos ir tikintieji.

Sveikindamas naujuosius kardinolus, Popiežius iškėlė kardinolų kolegijos reikšmę ir jos paskirtį — būti svarbiausiais Popiežiaus patarėjais ir talkintojais visuotinės Bažnyčios valdyme ir Kristaus vietininko žemėje rinkėjais. Popiežius priminė savo kelionę į Meksiką ir Lenkiją. Ypač Popiežius pabrėžė drąsiai skelbti tiesą, nebijoti tų, kurie gali užmušti kūną, o negali užmušti sielos!

LRTV

Saleziečių vienuolijos centras Hong Konge gavo laišką iš Kinijoje gyvenančio saleziečio M. Yao — Wi-li laišką, kuriame vienuolis rašo, jog komunistinė valdžia per 30 metų jam neleido susisiekti su savo broliais užsienyje, bet dabar palaipsniui padėtis keičiasi. Savo brolių jis prašo atsiųsti religinės literatūros anglų kalba, kurios Kinijos jaunimas mokosi ypatingai uoliai.

Prof. J. Marvan knyga - realybė

Beveik prieš du metus Akademinės Korporacijos ROMUVA suruoštame viešame vakare Monash universiteto profesorius J. Marvan /čekas/ pateikė lietuvių kalba nepaprastai įdomų pokalbį. Ypatingą dėmesį atkreipė į linksniuotes bei jų išsivystymą. Tą patį vakarą jis painformavo apie jo anglų kalba paruoštą rankraštį "Modern Lithuanian Declension". Ši studija be jokios abejonės yra tvirčiausias ir išsamiausias studijinis veikalas, liečiantis moderniosios lietuvių kalbos linksniuoties išsivystymą ir turi nepaprastos svarbos studijuojantiems kalbas, ypatingai baltų.

Šios srities specialistų atsiliepiamai apie rankraštį labai teigiami.

Profesorius Marvan tai atsieikė savo giliu studijiniu darbu, gabumu, mokėjimu daug kalbų ir žinojimu jų gramatikos bei istorijos. Šitokios plačios žinios jį įgalino paruošti šį nepaprastos apimties veikalą, kuris jau yra naudojamas universitetuose kaip žinių

šaltinis studijuojančių šioje srityje.

Tą patį vakarą buvo paašškinta šio veikalo išleidimo užsimojimas. Australijos Lietuvių Fondas, susitaręs su profesorium Marvan, imsis akcijos, kad šis užsimojimas būtų įvykdytas. Šiandien visa tai jau yra realybė.

Korporacijos ROMUVA korporantai džiaugiasi, kad anas suruoštas viešas vakaras buvo lyg ir pristatymas užsimojimo išleisti šį veikalą ir tai jau yra įvykdyta. Taip pat korporantai yra labai patenkinti su profesoriaus ir fondo sutikimu suruošti viešą šio leidinio pristatymą lietuviams.

Tai įvyks liepos 27 dieną, penktadienį, Lietuvių Namuose 50 Errol St. North Melbourne, 7.30 val. vakare. Ta proga profesorius Marvan kalbės apie čekų - lietuvių kultūrinius santykius.

Suinteresuotieji yra maloniai kviečiami dalyvauti.

A. Šimkus

corp I ROMUVA senjoras

"ALMA MATER" 1979 — JUBILIEJINIAI METAI — VILNIUS

(Atkelta iš 4 puslapio)

atėjo 1940 metai, kada buvo pagrobta ir pati Lietuva. Prasidėjo ne pavogtų vertybių grąžinimas, o naujas vagysčių etapas...

Bet štai Jubiliejus! Ir dar koks - 400 metų! Kad Vilniaus universitetas ne seniausias visoje dabartinėje Tarybų Sąjungoje, - šis sukurtas mitas išsisklaidė kaip dūmai: falsifikacija per daug įžūli — reikia jos norom nenorom atsakyti. O minėti tokį Jubiliejų labai nesinorėtų... Bet tas prakeiktas užsienis!... "Tarybų valdžiai Lietuvoje ne tas dabar rūpi... Minėti universitetą - tai kažką priminti apie jėzuitus... Nebūtų jokių minėjimų, bet tas nelemtas JUNEŠKO.

Blogiausia, kad apie šio uni-

versiteto sukaktį rašo ne tik užsienio lietuvių, bet ir taip vadinama "didžioji spauda"... Ir vagys tes mini...

Nenorime būti blogio pranašais. Bet tai, kad iki šiol reikalai su išplėstu universiteto turto grąžinimu nepajudėjo iš vietos, kelia nesmagias mintis: vargu ar vagis atsižvelgs į Jubiliejų...

Laiške prezidentui išdėstyti ir tokie motyvai - propogandiniai, kurie atitinka dabar skleidžiamą ideologiją. Be to, Lietuva jau ne "buržuazinė", minėtos vertybės lieka toje pačioje valstybėje... Žodžiu, nebėra jokių "kliučių", jokio preteksto neatsižvelgti į Laišką iškel-tus reikalavimus. Lieka laukti.

Ką gi, pažiūrėsime, kokie bus rezultatai.

KAUNO ARKIVYSKUPIJOS KURIJAI

Ir šiemet, kaip ir kasmet, gavome iš Kurijos anketą /forma 2/. Pasirodo, kad anketos, gautos iš rajono vykdomųjų komitetų, raidiškai sutampa. Taigi, jas gamina ateistai ir per Religijų reikalų tarybos įgaliotinį išsiuntinėja dviem keliais. Kyla klausimas — kam gaišinti laiką ir gadinti popierių, kurio kasdieniniame gyvenime taip trūksta.

Kasmet šiose anketose atsiranda vis naujų klausimų. Šiomet ateistų akiplėšiškumas peržengė bet kokias ribas - jie pradėjo brautis net į sąžinės sritį, reikalaudami nurodyti, kiek tikinčiųjų buvo vėlykinės išpažinties. Be to, anketoje įžeidinėja kunigus, vadinami juos kulto tarnais. Aš esu kunigas, o ne kulto tarnas. Todėl neįpareigotas klausytis įžeidinėjimų, būti diskriminuojamas ir tuo pačiu laiku teikti ateistams žinias apie Bažnyčios dvasinę padėtį. Šios žinios tarnauja ateistų propagandai ir Bažnyčios grovimiui.

Pernai metais Raseinių bedieviai man norėjo sudaryti bylą už vaikučių egzaminavimą Pirmajai šv. Komunijai. Šiomet /VI. 29/ per Pirmąją Komunią fotografuojantis su vaikučiais prie didžiųjų bažnyčios durų, nebuvo apsieita be "rūpestingo" Saugumo komiteto Raseinių poskyrio viršininko V. Gardausko žvilgsnio. Argi po šių ir panašių atvejų reikia ateistams nurodyti, kiek vaikučių pirmą kartą priėmė šv. Komunią.

Per šiuos du mano pastoracinio darbo metus Viduklėje rajono aukštieji pareigūnai nuolat mane šmeižė gyvu žodžiu ir spaudoje, neleido šiluvoje sakyti pamokslų, kunigams draudžiama mane kvieisti į atlaidus. Kai kuriems vadovams Viduklės klebonas tapo idėe fixe.

Bedieviai puola ir tikinčiuosius vaikus bei jų tėvus. Mokytojai Vaičekauskas, Mokus ir kiti terorizuoja vaikus, kad jie netarnautų šv. Mišioms, nedalyvautų procesijose. Viduklės apylinkės pirmininkas A. Zigmantas grasino Česlovui Marcinkevičiui /pastarojo žmona neseniai mirė ir paliko porą nepilnamečių vaikučių/: "Jei nesiliausi giedojęs bažnyčios chore, tai profsąjungos komitetas neskirs paramos". Viduklės tarybinio ūkio direktorius E. Zaikauskas žada atleisti gaisrininką iš tarnybos vie už tai, kad jo vaikutis patarnauja šv. Mišioms.

Be to, ir Šiometinė 50 rublių bauda man vien už tai, kad vadovavau tikinčiųjų procesijai į kapines Vėlinių išvakarėse akivaizdžiai rodo tikruosius ateistų užmojus, o taip pat jų kovos būdus.

Todėl šiemet ir ateityje neatsakinėsiu į ateistų anketas, gaunamas iš Kurijos ar vykdomojo komiteto. Bažnyčios komitetas duos žinias rajonams apie ekonominę bažnyčios veiklą. Į mūsų bažnyčių bedieviai kiekvieną sekmadienį atsiunčia savo korespondentus,

tegul jie ir pasirenka sau reikiamos medžiagos.

Iš viso tenka stebėtis, kodėl Kurija neprotestuoja prieš tokias anketas ir jas išsiuntinėja kunigams. Galų gale, reikia nustatyti ribą, kurios nevalia niekam peržengti.

Viduklė, 1978. XII. 26 Sv. Stepono šventė

Kun. Alfonsas Svarinskas
Viduklės klebonas

MŪSŲ KALINIAI

Bogučana. Nijolės SADŪNAITĖS sveikata silpna ir dažnai ji serga. Darbe nėra kam ją pakeisti, todėl ir sirgdama turi eiti į darbą. Rudenį visą mėnesį sirgo bronchitu ir žarnyno uždegimu. Į darbą sugrįžo tik spalio 18 d.

L i e t u v i n e p a m i r š k !

P.PLUMPA, N. SADŪNAITĖ, S. KOVALIOVAS, O. PRANSKŪNAITĖ, V. LAPIENIS, B. GAJAUSKAS, V. PETKUS ir kiti neša nelaisvės pančius, kad tu galėtum laisvai gyventi ir tikėti!

(Pabaiga)

Vadovėliai nemokantiems lietuviškai

Toronte, Kanadoje, ką tik išėjo iš spaudos vadovėlis, skirtas lietuviškai nemokantiems vaikams ir jaunimui. Vadovėlį su priedais parašė mokytojas A. Rinkūnas, savo laiku plačiai vartotų "Kregždučių" autorius. Vienas komplektas susidaro iš penkių atskirų knygų.

Pagrindinė knyga yra pats vadovėlis, pavadintas "Ar kalbate lietuviškai?", "Lithuanian for Beginners", 224 puslapių. Jame yra trys

dalys: fonetika, skaitymai aplinkos pažinimo temomis ir žodynas /lietuviškai - angliškai ir angliškai - lietuviškai/.

Šalia vadovėlio yra trys darbo sąsiuviniai, kurių vieną ar du mokinys pasirenka pagal savo pajėgumą. Sąsiuvinys A skirtas vaikų darželiui - paveikslavimo knyga, sąs. B skirtas pradžios mokyklos lygio mokiniams, ir sąs. C studentams ir suaugusiems. Pagaliau vi-

sas darbas suderinamas pagal Mokytojo Vadovą, kuriame išaiškintas kiekvienos pamokos darbas.

Sąs. C ir Mokytojo vadovas yra dviem kalbom - lietuviškai ir angliškai. Tiek pagrindinis vadovėlis tiek darbo sąsiuviniai yra gausiai iliustruoti specialiai pieštais piešiniais.

Kainos, perkant pavieniui vadovėlis: \$ 4, darbo sąs. B ir C-po \$ 2.80, darbo sąsiuvinis A - \$ 2, Mokytojo Vadovas - \$ 3.20. Pašto išlaidos į tą kainą neįeina. Perkant didesniais kiekiais duodama 15% nuolaida. Atsiskaitoma US doleriais.

Adresai: Kanadoje - "Ar kalbate Lietuviškai", 1011 College St. Toronto Ont. Canada, M6H 1A8. JA Valstybėse - JAV LB Švietimo Taryba.

Kanados LB Krašto Valdyba

PERTHE MIRĖ A. A. PETRAS ŽULYS

Birželio mėn. 25 d. širdies smūgio ištiktas mirė savo namuose Pertho Petras Žulys 64 m. amžiaus, palikdamas giliame liūdesyje žmoną Juzę. Šeimos neturėjo. Rožančius buvo sukalbėtas birželio 29 d. vakare laidotuvių bendrovės koplyčioje Pertho, kur dalyvavo apie 60 žmonių. Gedulingos pamaldos buvo laikomos birželio 30 d. St. Francis bažnyčioje ir palaidotas Karrakatta kapuose. Gedulingas pamaldas laikė ir į kapus palydėjo dabartinis lietuvių kapelionas kun. Tomich. Gražiam orui esant, bažnyčioje ir kapuose dalyvavo apie 120 asmenų. Paskutinius atsisveikinimo žodžius prie kapo tarė Ramovės pirmininkas J. Jaudegis ir savanoris kūrėjas K. Žuromskis.

Petras Žulys gimė 1915. VI. 19 Dirvoniškių kaime Utenos apskrityje pasiturinčio ūkininko 5 vaikų šeimoje. Mokyklą baigė Utenoje. Pašauktas į Lietuvos kariuomenės būtiną tarnybą užsitarnavo jaunesnio puskarininkio laipsnį ir toliau tarnavo kariuomenėje. Lietuvai Vilnių atgaunant, Petras su savo skyriumi pirmas įvygiavo į Vilnių. 1942 m. susipažino ir vedė Juzę Ginskytę ir iki pasitraukiant į Vakarų gyveno Vilniuje. Vokietijoje gyveno Ambergio ir vėliau Rothenburg O/T stovykloje, iš kur emigravo į Australiją. Atvykęs į WA buvo paskirtas 2 metų darbo sutartį atlikti geležinkelyje 300 mylių nuo

Pertho, o vėliau apsigyveno pačiame Pertho.

Petras lietuvių bendruomenėje buvo visų mėgiamas. Buvo labai duosnus, veiklus, lankydamas visus parengimus. Labai mėgo dainą, tautinius šokių ir buvo geras mėgėjas - artistas. Taip pat buvo kurį laiką Bendruomenės valdybos, Kontrolės komisijos, ir ilgametis Ramovės valdybos narys.

Ilsėkis ramybėje, Petrai.

J. M.

RAMOVĖNŲ KRIVULĖ

DARIUS IR GIRĖNAS ADELAIDĖJE

Kaip ir anksčiau būdavo, Darius - Girėno minėjimą Adelaidėje suruošė Adelaidės Ramovėnai liepos 15 d.

Minėjimas pradėtas Vėliavos pakėlimu prie Lietuvių Namų 10 val. ir pamaldomis Lietuvių Katalikų Centre - Šv. Kazimiero šventovėje. Šv. Mišias aukojė klebonas kun. A. Spurgis MIC ir pasakė išpūdingą pamokslą, kuriame šalia Evangelijos gilių minčių įterpė ir Dariaus - Girėno žygį ir rado vietas jį interpretuoti, kaip pavyzdį aukos ir pasišventimo savo tautai ir Tėvynei.

Tolimesnė minėjimo programa vyko Lietuvių Namuose 2.30 val. Paskaitą apie Darius - Girėną skaitė Adelaidės Ramovėnų pirm. B. Alyš Kryženauskas. Meninę programos dalį atliko tai progai specialiai suorganizuotas iš LITUANIA choro vyrų ir Ramovėnų - Vyrų choras, vadovaujamas G. Vasiliaus-kienės. Jiems talkininkavo vis daugiau besireiškiantis ir populiarėjan-tis jaunųjų mergaičių choras EGLUTĖS, vadov. G. Vasiliaus-

kienės. Iš Eglučių D. Baltutyte akordeonu pagrojo Kalvelį. Eglutės, D. Baltutyte akordeonu pritariant, padainavo Ant kalno karklai. Sekė kitos dainos: Lietuva - J. Bertulio, Kaip gi nemylėti - J. Bertulio ir Ant rogučių - A. Bagdono. Publika mėgsta jaunimą, todėl EGLUTĖMS už jų nuotaikingas dainas plojo iš širdies.

Vyrų choras padainavo Balnok tėveli - J. Švedo, Išėjo mergelė - B. Budriūno ir Plaukia Nemunėlis - Andriulio, kur solo partiją gražiai atliko V. Opulskis. Publika šiltai plojant, Vyrų choras dar padainavo Šaltysių - A. Mrozinsko. Minėjimas baigtas nuleidžiant Vėliavą prie Žuvusių karių paminklo, sugiedant Lietuvos himną ir Mariją, Mariją.

Negaliu čia sustoti nepadėkodamas dabartinei Ramovėnų Valdybai už surengimą šio, kad ir kuklaus, bet išpūdingo minėjimo. Tie, kurie dalyvavo minėjime, jautė, kad Tėvynės meilė dar gyva Adelaidės lietuviuose. O tai yra, gal būt tik dėl to, kad yra žmonių, kurie sudaro

tam sąlygas ir patys nenuilsdami tą meilę kursto. Šį kartą tebūna didelė padėka gerb. klebonui kun. A. Spurgui MIC ir Ramovėnų valdybai su pirmininku B. Kryženausku priešakyje. Adelaidės Ramovėnai yra viena iš veikliausių organizacijų Adelaidėje. Bene pirmas, kuris išbudino Ramovėnus iš stagnacijos, tai buvo jų ilgametis pirmininkas K. Taparas. Po jo sekė P. Mikūžis. Jie surado būdus, kad ir netiesioginiai, prisidėti prie Tėvynės laisvinimo darbo. Jų darbą neblogiau tęsia ir dabartinis pirmininkas B. Kryženauskas su Valdybos pagalba, nors jis ir nenešiojo žvaigždutės ant savo antpečių, bet gyvenimo patyrimu ir sugebėjimu organizuoti, gali lygintis su anais. Garbė Ramovėnams!

Dalyvis

Printed by "Tėviškės Aidai" 1st Henry St., Kensington Vic. 3031.
Published by Mr. V. Laukaitis as the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

Vatikaną pasiekė žinia iš Lietuvos, kad birželio 28 d. Žasliuose buvo palaidotas altarištas kun. Henrikas Surginevičius, 67 m. amžiaus. Kunigu jis buvo iššventintas 1942 m. Iš Kauno gauta kita žinia, kad mirė Šilalės altarištas kun. Juozas Valaitis, 82 m. amžiaus. Kunigu pašventintas 1920 m. Palaidotas Šilalės bažnyčios šventoriuje.

Jonas Paulius II Vatikane priėmė žymųjį Bolonijos Šv. Antano vaikų chorą, pasidžiaugdamas jo dainomis. Popiežius paragino vaikus ir toliau būti gėrio, žmonių meilės, teisingumo ir tiesos skleidėjais: "Per savo dainas ypač neškite žmonėms džiaugsmą, kurį teikia susitaikinimas su savo artimu, su Dievu".

Popiežių Joną Paulių II vakar aplankė per 6.000 italų namų ruošos darbininkių, Romoje dalyva-vusių X tautiniame suvažiavime. Nors kasdieninis namų ruošos darbas yra monotoniškas, varginantis, nepakankamai įvertinamas, - kalbėjo Popiežius, šis darbas bet gi visada yra labai reikalingas ir atsakingas. Jūs esate nepamainomos šeimos židinių padėjęs ir tuo būdu atliekate svarbų vaidmenį visuomeniniame gyvenime, jūs turite galimybę skleisti šeimos židinyje artimo meilę ir pagūdą, ugdyti taikingą šeimos narių sugyvenimą, giedrią nuotaiką, ypač tose šeimose, kuriose yra ligonių, senų žmonių, sergančių vaikų ar nuo tiesaus gyvenimo kelio nukrypusio jaunimo. Meilė visada neša žmogui džiaugsmą.

Popiežius paskyrė kardinolą Agostino Casaroli Vatikano valstybės sekretoriumi, Bažnyčios Viešųjų reikalų tarybos prefektu ir Popiežiškosios komisijos Vatikano valstybės reikalams pirmininku.

Krikščioniškųjų Bažnyčių Tarybos iniciatyva liepos 12-24 dienomis garsioje Massachusetts Technologijos institute yra rengiama tarptautinė studijų konferencija, tema "Tikėjimas, mokslas, ateitis". Konferencijoje dalyvaus 450 įvairiom religinėm bendruomenėm priklausančių mokslininkų ir teologų. Tai bus viena svarbiausių pastaraisiais metais surengtų studijinių konferencijų tikėjimo ir mokslo santykių klausimais.

Šventas Raštas ir šiandieną tebėra pasaulyje labiausiai skaitoma knyga. Pasaulinė Biblinė sąjunga pernai išplatino 503 milijonus Šv. Rašto knygų, tai net šimtu milijonų daugiau, negu užpernai. Komunistų valdomuose kraštuose Šv. Rašto platinimas yra draudžiamas arba labai aprėžtas. Tai iš savo patirties gerai žino ir Lietuvos tikintieji.

Ilgai kalinimo metai sovietų priverčiamųjų darbų stovyklose ne tik nesušalino tikėjimo, bet priešingai, dar labiau mane priartino prie Dievo", - pažymėjo ukrainietis baltistų pastorius Georgi Vins britų televizijai duotame pasikalbėjime.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Tėviškės Aidų loterijos bilietus sekmadieniais prie bažnyčios platina ALK Federacijos Valdybos nariai. Didysis fantas - Lietuvių Enciklopedijos 36 tomai. Bilietai po 50 centų, galima laimėti ir daugiau gerų laimikių.

Vytautas Sičinskas, 59 m. amžiaus, ilgai sirgęs ir išgulėjęs Sund Bay ligoninėje, mirė liepos 19 d. Laidotuvių gedulingos šv. Mišios St. John's lietuvių bažnyčioje liepos 23 d. 9 val. ryto ir bus palydėtas į Fawknor kapinių krematoriumą. Laidotuvėmis rūpinasi mirusiojo draugas Juozas Baumil. Po laidotuvių visus kviečia į Lietuvių Namus šermenims, kurias ruošia Soc. Globos Moterų Draugija.

● **Vatikanas.** Popiežius Jonas Paulius II liepos 16 d. keliom savaitėm išvyko į vasaros rezidenciją Castel Gandolfo, nuo Romos 27 km, audiencijom kiekvieną trečiadienį grįš į Romą.

A. A. ANELEI BAJORIENEI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą vyrui Antanui Bajorui, sūnui Antanui ir dukterim — Jievutei ir Marytei, ir kartu liūdime.

A. B. Duobai

Mielus mūsų rėmėjus J. T. KESMINUS nuoširdžiai užjaučiame, Kanadoje mirus broliui ir švogerui A. A. AUGUSTINUI DAUKANTUI.

Melbourno Parapijos choras

Mielus - Praną ir Saulutę Pusdešrius, A. J. Stepanus, Prano mamytę Marcelei PUSDEŠRIENEI mirus Lietuvoje, giliai užjaučiame.

A. Mainelienė, Kazė, Kristina, Algis, Romas Dičiūnai, Liudas Liutikas.

PADĖKA

Mano vyrui Petrui ŽULIUI mirus, visiems, kurie mane liūdesio valandoje aplankė, pareiškė vienokiu ar kitokiu būdu užuojautą, dalyvavo laidotuvėse, dovanojo gėles ir t.t. — širdingas ačiū.

J. Žulienė

TĖVIŠKĖS AIDŲ LOTERIJA

I laimikis — Lietuvių Enciklopedija 36 tomai.
II — Ornamentinis kryžius.
III — Kasetėms groti aparatas.
IV — Paveikslas.

Bilietai po 50 centų, visa knygutė 10 bilietų \$ 5.

Bilietus platina Federacijos Valdyba Melbourne sekmadieniais prieš pamaldas, kitur Federacijos įgaliotiniai.

Loterijos traukimas Melbourne 1979. IX. 9.

Bandykime laimėti — PAREMKIME SAVO SPAUDĄ!

ALK Federacijos Valdyba

Vytautas Vaitkus guli St. Frances Xavier Cabrini ligoninėje, Malvern. Liepos 17 d. turėjo operaciją, jau sveiksta ir tikisi netrukus grįžti namo į Parkdale.

JAUNIMO PETICIJAI DUOTA EIGA

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba gavo laišką iš Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijos informacijos skyriaus vedėjo Jakob Moller Ženevoje, kuriame pranešama, kad lietuvių jaunimo peticija Jungtinėms Tautoms jau yra pasiekusi Žmogaus Teisių Komisiją. Laiške taip pat nurodoma eiga, kuri bus duota šiai peticijai.

● **Australijos valdžia** paskelbus tvirtą laikyseną prieš streikus, unijos nepasiduoda ir grasina naujais pašto, lėktuvų ir telekomunikacijos streikais.

Džiugo Tuntas

Sueigos

Melbourno Lietuvių Namuose liepos 7 d. 10 val. ryto rinkosi Paukštytės ir Vilkiukai savo draugovių sueigon, o skautai savo sueigą turėjo 12 val. Prityrusios skautės pravedė savo sueigą, dalyvaujant draugininkei, tuntininkui, skaučių skyriaus vedėjai ir vyr. skautėm bei jų kandidatėm. Sueiga pravesta įdomiai, nes 6 prityrusios skautės skaitė savo paruoštas temas apie tautinius šokus, chorą, bibliotekas, istoriją, Jaunimo sąjungą. Buvo labai įdomu išgirsti įvairių nuomonių.

Kitame kambaryje skautės turėjo savo draugovės sueigą. Po pašnekesių, visas skaučių skyrius suėjo į vieną kambarį, vyko raportai, uniformų inspekcija. Dešimt prityrusių skaučių perėjo į "Audros" vyr. skaučių kandidačių būrelį, padėjo savo buvusiai draugininkei Birutei Prašmutaitei, nes ji su jom dirbo jau 3 metus. Vyr. skautės šiltai priėmė naujas kandidates į savo būrelį.

Iš "Živilės" skaučių draugovės 8 skautės perėjo į Prityrusių skaučių būrelį. Skautės irgi padėjo savo buvusiai draugininkei Birutei Šaulytei, kuri su jomis dirbo apie porą metų.

Netrukus skubėjome į Jubiliejinę salę, kur vakare vyko Skautų Tėvų ruošiamas balius, tad reikėjo salę papuošti, servetėles, žvakes sudėti ant stalų. Vakare vėl susirinkome į balių, pašokti, pavalgyti skanios vakarienės, paragauti skaučių mamų iškeptų tortų. Šokom iki 2 val. ryto. Muzika buvo gera, visiems patiko. Dėkojam Tėvų Komitetui, kuris suruošė puikų balių.

Liepos 12 d. vakare Lietuvių Namuose vyko tunto štabo posėdis, kuriam pirmininkavo tuntininkas H. Antanaitis. Draugininkai pateikė pranešimus apie atskirų draugovių bei vienetų veiklą. Tunto dvasios vadovas kun. Dauknyš tuntą pakvietė uniformuotai dalyvauti Ekumeninėse pamaldose, kurias ruošia Pavergtųjų Tautų Taryba šv. Patriko katedroje liepos 22 d.

v. s. D. Čižauskienė
Skaučių sk. Vedėja

— **Vakarų Europos** lietuvių vysk. A. Deksnys, Londone atšventęs savo vyskupavimo 10 metų sukaktį birželio 16-17 d., toliau lanko D. Britanijos lietuvių kolonijas, praveddamas dvasinius susitikimus, teikdamas Sutvirtinimo sakramentą.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ KLUMPAKOJIS

Kviečia visus atvykti į

TAUTINIŲ ŠOKIŲ KONCERTĄ

Liepos mėn. 28 dieną, 7 val. v.

Kuris įvyks MLC Teatro salėje (ten, kur įvyko Grandinės koncertas) 207 Barkers Road, KEW, įvažiavimas iš Glenferrie Road.

Bilietų kainos: \$ 4, balkone \$ 5.

pensininkams ir moksleiviams \$ 3, balkone \$ 4.

Bilietai gaunami Lietuvių Klube ir prie įėjimo.

Adm. Komitetas

NAUJOS ŽEMOS KAINOS 1979 M. GRUPĖMS I VILNIŲ

Išvykstama: birželio 14 d.
rugpjūčio 9 d.
gruodžio 20 d.

Kaina iš visų miestų, išskyrus Hobartą,

\$ 2130

PILNAI PALYDIMA jūsų patogumui
SUSTOJAMA SINGAPORE & BANGKOK
jūsų komfortui.

Užsisakykite iš anksto

SYDNEY, 364 Sussex St.

Tel.: 26 2008, 26 3526

MELBOURNE, 59 Queen St.

Tel. (03) 62 7758, 62 7759

ADELAIDE, 13 Hindley St.

Tel. (08) 51 7699, 51 7874

SYDNEJUS

Pagerbėm kunigus

Sydnejaus lietuvių bendruomenės dailis paminėjo abiejų kunigų - Petro Butkaus ir Povilo Martūzo vardines. Dainos choras pagal tradiciją kunigų vardinėms įnešė savo dalį, tiek giedojimu bažnyčioje, tiek drauge su parapijos komitetu parengdamas vaišes. Dirigavo Br. Kiveris, pianinu akompanavo A. Laurinaitis. Bažnytinėje minėjimo dalyje šv. Mišias aukojo kun. P. Butkus, pamokslą sakė kun. P. Martūzas.

Po pamaldų parapijos salėje vykusiose vaišėse dalyvavo vietos klebonas Mgr. Meany, Krikščionių Brolių viršininkas Br. John. Dainos atstovas Pr. Nagys pasveikino abu varduvininkus.

Varduvinininkus sveikino Katalikų Kultūros D-jos vardu A. Vėničius, parapijos - B. Genys, Moterų soc. globos draugijos - ALB garbės narė O. Baužienė, Ramovėnų - Zakaras, Apylinkės pirm. Dr. A. Mauragis, Ateitininkų - A. Kramilius, solo pagiedodamas Petro laivas, Šaulių kuopos - S. Pačėsa, poetas J. A. Jūragis varduvininkams paskaitė savo kūrybos eilėraščius, P. Montvidienė kun. P. Butkui įteikė savo vyro pieštą puikų paveikslą, vaizduojantį patį varduvininką. Raštu sveikino Skautų rajono vadas Br. Žalys, Dirginčiai, Šapronai, Laurinaičiai, Laukaičiai ir daugelis kitų.

Kun. P. Butkus visiems dailiai padėkojo, o kun. P. Martūzas išreiškė padėką angliškai. Dainos choras, vad. Br. Kiverio, akomp. A. Laurinaičiui, padainavo penkias dainas. Vaišės praėjo gyvai, pasikalbėta ir aktualiais klausimais, o vienas lietuvis, pasivadinęs - "kilęs iš Danidos" Dainos chorui paaukojo \$ 100.

J. Sl.

Brisbanės kronika

Brisbanės Lietuvių Apyl. pirm. K. Bagdonas - geležinkelio darbų inžinierius, tarnybos reikalais keliems mėnesiams išsiųstas į šiaurės Queenslandą. Jį pavaduoja vicepirm. P. Zabukas, padedamas kunigo P. Bačinsko. Organizacijų atstovai po bendro posėdžio išvykstamam pirmininkui suruošė vaišes.

Senutė ukrainietė, neseniai mirusio Petro Karpavičiaus globėja, suruošė keturnedėlio pamaldas už Petro vėlę lietuvių bažnyčioje, o savo namuose iškėlė gedulingus pietus.

Visa Milašauskų šeima, prisimindama motinos A. Mališauskienės vėlę jos metinių proga, suruošė gedulingas pamaldas, per kurias gražiai giedojo Brisbanės choras, gausiai dalyvaujant lietuviams, kurie visi gerai pažino ir gerbė velionę. Po pamaldų Lietuvių Namuose buvo Virginijos Mališauskienės paruošti gedulingi pietūs, į kuriuos pakviesti visi tą dieną bažnyčią atvykusieji. Kapelionas sukalbėjo už mirusiąją maldas, o keletas kitų gražiu žodžiu prisiminė velionę.

Birželio trėmimų minėjimas buvo tik bažnyčioje. Kapelionas pamoksle priminė, kad tik persekiojamųjų lietuvių auka mes tapome žinomi visame pasaulyje. Nijolės Sadūnaitės, Petkaus, Balio Gajausko ir kitų vardai, jų kančiomis tapo žinomi ir judina pasaulį grąžinti pavergtiesiems žmogaus teises, kurios komunizmo yra grubiai mindomos.

Tradicinės Petrinės ir visų birželio mėnesio varduvininkų pager-

bimas buvo atšvęstas liepos 1 d. Bažnyčioje darniai giedojo choras, vargonais palydint K. Einikytei. Lietuvių Namuose Apyl. Valdybos nariai paruošė iešminę, moterys suaukojo daržovių ir pyragų, lešminės ir loterijos pelnas skirtas Valtai Platkauskaitei, kuri šiemet atstovauja lietuviams Pavergtųjų Tautų gražuolių konkurse. Gražuolių atrinkimas vyksta liepos 14 d. Queenslando Moterų D-jos patalpose. Liepos 15 d. renkamės prie Anzac skvero, kur padėjus vainiką prie paminklo, visi einame į Botanikos sodą. Ten bus kalbos ir maldos. Liepos 21 d. 7.30 val. Railway instituto salėje gražuolių vainikavimo balius.

Jono ir A. Andriulių sūnus pakrikštytas birželio 24 d. staiga mirė liepos 4 d. Pakrikštijo ir palaidojo lietuvių kapelionas.

Lietuvių Radijo valandėlė buvo paruošta ir perduota per Brisbanės radijo 4MBS stotį liepos 7 d., 7 val. ryto. Valandėlę paruošė ir ją perdavė J. Ruzgys ir kun. dr. P. Bačinskas. Lietuvių radijo valandėlę numatoma paruošti kartą per mėnesį per naujai kuriamą Etininės draugijos 4EB radijo stotį. Stočiai pradėjus veikti, bus skelbiamas lietuvių valandėlės laikas.

Pavergtųjų Tautų Savaitės programa per Brisbanės radijo 4BC stotį sekmadienį kalbėjo Mr. Lutton ir kun. dr. P. Bačinskas. Per televizijos O kanalą bus specialiai Pavergtųjų Tautų programa. Ten pasirodys Pavergtųjų Tautų pirm. Mr. Vavra ir lenkų atstovas Mr. Rutynna, iliustracijoms panaudos kun. dr. P. Bačinsko padarytas skaidres. Ta programa liepos 15 d. 10.40 val., dienos metu.

Melbourniškiai V. Miliauskas ir V. Jeršovas su žmonomis ruošiasi atvykti į Brisbanę liepos pabaigoje. Rugpiučio 1-3 d. City Hall patalpose bus vieša jų drožinių paroda nuo ryto 9 val. iki vakaro 5 val. Jų darbais jau susidomėjo televizijos stotis ir nori juos pakviesti į programą. Malvina Miliauskiene bus kviečiama mergaitėms parodyti, kaip austi lietuviškas juostas.

Tautybių pamaldos numatytos rugpiučio 5 d. 12 val. St. Stephens katedroje. Tautybių vėliavos bus prie altoriaus ir kiekvienos tautybės kapelionas kalbės Tikinčiųjų maldą sava ir anglų kalba. Atskiros tautybės giedos įvairias giesmes. Lietuviams paskirta giedoti Komunijos giesmę. Lietuviams tą sekmadienį savų pamaldų St. Mary bažnyčioje nebus.

Sydnejaus Linksmieji broliai pakviesti į Brisbanę Sautos Šventės programon.

P. B.

SALE

Atvyksta Lietuvių choras

Melbournio Lietuvių parapijos choras, vadovaujamas dirigento P. Morkūno, atvyksta į Sale ir giedos Sale Neperstojančios Marijos Pagalbos katedroje liepos 29 d., sekmadienį, 11 val. šv. Mišiose. Sale vyskupas Jo Ekselencija Dr. Arthur Fox yra labai palankus visom komunistų pavergtom tautom, ypač daug prielankumo parodomoms lietuviams, kai mums prašant, savo vyskupijoje per visą birželio mėnesį visose Gipslando bažnyčiose buvo meldžiamasi už sovietų persekiojamą ir naikinamą Lietuvą.

Į šias pamaldas kviečiame visus Sale, Latrobe Valley ir apylinkių lietuvius.

E. Eskirtienė, Sale Seniūnė

sportas

Lietuviai — Pabaltiečių VI šventės Sydnejuje nugalėtojai

Krepšinis

Lietuva — Estija 86-4

Estės visus savo taškus pelnė tik antram kėliny. Mūsų Regina Rupinskaitė šiose žaidynėse išsikyrė savo puikiu žaidimu ir daug prisidėjo prie šio laimėjimo.

Berniukai antras žaidynes laimėjo irgi gana lengvai, ypač gerai žaidė Dovydas Šutas.

Visi laukė paskutiniųjų žaidynių, kurios vyko tarp lietuvių ir latvių vyrų. Lietuvių rinktinės treneris Stasys Šutas su vadovu E. Taparasku žaidynėm ruošėsi ir sekė latvių ir estų žaidynes, kurias latviai laimėjo 47-37. Buvom įsitikinę, kad mes galėsime latvius įveikti. Žaidžiant su latviais, jie rinko taškus. Tada mūsų šiek tiek sušalė, pradėjo darniau žaisti ir I kėlinį baigėme dviem taškais mūsų naudai. Antram kėliny latviai lengvai nepasidavė, bet jų geriausi žaidėjai, surinkę po 5 baudas, turėjo apleisti aikštę ir žaidynes baigėme mūsų naudai 84-72 rezultatu. Taškus pelnė: E. Kardas 38, R. Leknius 13, S. Ragauskas 4, P. Šutas 7, A. Wiasak 9, R. Gulbinas 9, D. Šutas 2. Šias žaidynes stebėjo daug lietuvių, jų tarpe kun. P. Butkus, Bendruomenės pirm. Gulbinas ir kiti garbingi svečiai.

Tinklinis

Lietuva — Estija 5-15, 6-15, 11-15

Lietuviams tinklinyje atstovavo G. Sauka, A. Zduoba, E. Zduoba, A. Laurinaitis, A. Daniškevičius, R. Dambrauskas, E. Priekša, G. Kymantas, P. Stanwix, A. Braželis, treneris - J. Balkus. Jau seniai lietuviai buvo taip gerai susiorganizavę tinklinio žaidimui ir pasiruošę, bet estai šioje srityje buvo žymiai geresni. Mūsų vyrai tinklinio žaidime užėmė II vietą, nes pralaimėjo estams 0-3, bet laimėjo prieš latvius 3-1.

ADELAIDE

Vytis - Austral 2-15, 15-9, 9-15, 6-15

Vyrai šias tinklinio žaidynes pralaimėjo geresnei kamandai. Žaidė A. Daniškevičius, Sack, A. Bernaitis, R. Jonavičius, Stankevičius, R. Vitkūnas.

Vytis - Aquila 15-2, 16-14, 15-2, 8-1

Moterys daro tinklinio pažangą ir laimėjo žaidynes gražiu rezultatu. Komandą sudarė trys sesutės Rupinskaitės - Rita, Irena, ir Regina, L. Visockaitė, E. Daniškevičienė, J. Jonavičienė ir S. Bernaitienė.

Vytis - Glenelg 39-21

Jaunės krepšininės žem. 12 m. labai stengėsi šiose žaidynėse ir įveikė savo varžoves. Taškus pelnė: L. Jablonskytė 2, S. Vyšniauskaitė 13, B. Stalbitė 2, J. Dagytė, S. Mitchel 21.

Edas

Sydnėjaus Lietuvių Klube

16—18 East Terrace, Bankstown NSW Tel. 708 1414.

PRAMOGŲ TVARKARAŠTIS

Valgykla veikia pirmad. - penktad. nuo 6 v. v. iki 9 val. val.

šeštad. 6 — 10 val. vak.

sekmad. 1 — 10 val. vak.

Klubo valandos: Pirmad. - trečiad. 4 val. p.p. iki 10.30 v. v.

Ketvirtad. 4 val. iki 11 v. v., penktad. 4 val. iki 12 v. v.

Šeštad. 2 val. iki 1 v. ryto, sekmad. 12.30 v. iki 10.30 v. v.

Šeštadienio ir sekmadienio vakarais groja Populiari šokių kapela.

Nariai, kurie perka gėrimus didesniais kiekiais spiritinius

gėrimus gauna 10% nuolaidos, o alaus 5%.

Antradieniais stalo tenisas.

Trečiadieniais šachmatai.

Ketvirtadieniais dvigubi "jackpotai".

Šokių vakaro metu ir valgykloje kiekvienu metu vyrai privalo dėvėti kaklaryšius.

Šokiai šeštadieniais nuo 8 val. vak. iki vidurnakčio.

Šokiai sekmadieniais nuo 7 val. vak.

Jei norėtumėte klube atšvęsti gimtadienį, vardines, sukaštutes, praneškite sekretoriui ar vedėjui, kurie tai progai mielai užsakys kapelą.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.